

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 80 0 Rs 085183 20 Rev 2
Banjaluka, 23.02.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci, u vijeću sastavljenom od sudija: Violande Šubarić, kao predsjednice vijeća, Biljane Tomić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice S.S., kćeri R., iz B., koju zastupa punomoćnik Đ.V., advokat iz B., protiv tužene škole V.K. u B., koju zastupa direktor P.R. i punomoćnici Z.P. i M.S., advokati iz B., radi poništenja rješenja o prestanku radnog odnosa, vraćanju na rad i isplate plata, odlučujući o reviziji tužene izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Bijeljini broj: 80 0 Rs 085183 20 Rsž 2 od 21.4.2020. godine, na sjednici održanoj 23.02.2021. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužiteljice za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 300,00 KM.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Bijeljini, broj: 80 0 Rs 085183 17 Rs od 02.10.2017. godine, usvojen je tužbeni zahtjev u cjelini, te je - utvrđeno da je tužiteljica, dana 08.9.2016. godine, po sili zakona, zasnovala radni odnos na neodređeno vrijeme kod tužene - poništeno rješenje tužene broj: ... od 19.10.2016. godine - obavezana tužena da tužiteljicu vrati na rad i rasporedi je na poslove koje je obavljala prije prestanka radnog odnosa, ili na druge poslove koji odgovaraju njenim stručnim i drugim radnim sposobnostima - da joj na ime naknade izgubljene plate, za period od 19.10.2016. godine pa do vraćanja na rad isplati novčani iznos od po 969,85 KM mjesečno, sa zakonskom zateznom kamatom počev od svakog posljednjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec, pa do konačne isplate - da je prijavi na sve vidove obaveznih osiguranja i da za tužiteljicu, na osnovu mjesečne plate od 969,85 KM, uplati nadležnim fondovima pripadajuće doprinose za zdravstveno, penzijsko, invalidsko i osiguranje za slučaj nezaposlenosti, za period od 19.10.2016. godine do dana vraćanja na rad - te je obavezana tužena da tužiteljici naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 950,00 KM.

Presudom Okružnog suda u Bijeljini broj: 80 0 Rs 085183 20 Rsž 2 od 21.4.2020. godine, žalba tužene je odbijena i prvostepena presuda potvrđena, te je odbijen zahtjev tužiteljice za naknadu troškova žalbenog postupka.

Blagovremenom revizijom tužena pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se osporena presuda preinači tako da se odbije tužbeni zahtjev tužiteljice.

U odgovoru na reviziju, tužiteljica predlaže da se ista odbaci, kao nedozvoljena ili odbije, kao neosnovana i tužena obaveže da joj nadoknadi troškove sastava odgovora na reviziju.

Prije svega treba reći da je u ovom postupku raspravljano i odlučivano, ne samo o nenovčanim zahtjevima tužiteljice, nego i o zahtjevu izraženom u novcu, koji se odnosi na isplatu plata od 19.10.2016. godine, u mjesečnim iznosima od po 969,85 KM, čiji zbir, do podnošenja revizije premašuje iznos od 30.000,00 KM, slijedom čega je revizija dozvoljena, u smislu odredbe člana 237. stav 2, u vezi sa članom 321. stav 2. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj: 58/03, 85/03, 63/07, 49/09 i 61/13 – u daljem tekstu: ZPP).

Predmet spora je zahtjev tužiteljice da se utvrdi da je po sili zakona kod tužene zasnovala radni odnos na neodređeno vrijeme; da se poništi rješenje o prestanku radnog odnosa; da se obaveže tužena da je vrati na rad, na poslove koje je obavljala prije donošenja rješenja o prestanku radnog odnosa ili na druge poslove koji odgovaraju njenim stručnim i drugim radnim sposobnostima; da joj nadoknadi plate od 19.01.2016. godine do vraćanja na posao i da nadležnim fondovima uplati sve zakonom propisane poreze i doprinose za tužiteljicu, za označeni period.

Tokom postupka pokazalo se nespornim da su tužiteljica, kao radnik i tužena, kao poslodavac, zaključili prvi ugovor o radu, dana 13.10.2014. godine, na osnovu koga je tužiteljica zasnovala radni odnos na određeno vrijeme na radnom mjestu profesora razredne nastave; da su nakon toga zaključili još nekoliko ugovora o radu, sve na određeno vrijeme; da je zadnji takav ugovor zaključen dana 31.8.2015. godine sa trajanjem najkasnije do 31.8.2016. godine; da je rješenjem od 02.9.2016. godine tužiteljica raspoređena na poslove i radne zadatke nastavnika razredne nastave; da je radila kod tužene sve do 19.10.2016. godine (ukupno 2 godine i 7 dana, bez prekida), kada joj je rješenjem od istog datuma, čije se poništenje traži u ovom postupku, utvrđen prestanak radnog odnosa na određeno vrijeme; da je, tužbom od 29.3.2017. godine, tužiteljica pokrenula ovu parnicu.

Takođe nije sporno da tužena i nakon donošenja rješenja o prestanku radnog odnosa tužiteljici ima potrebu za popunjavanjem radnog mjesta na kojem je radila tužiteljica, pa je zbog toga 31.8.2016. godine objavila javni konkurs za prijem radnika na to radno mjesto na neodređeno vrijeme, na koji se prijavila i tužiteljica, ali je primljena i na to mjesto raspoređena druga osoba. Tužiteljica je uložila prigovor, ali nadležni organ tužene o njemu nije odlučio.

Kod takvog stanja činjenica, budući da je tužiteljica kod tuženog zasnovala radni odnos na određeno vrijeme i da je u takvom statusu radila 2 godine i 7 dana, nižestepeni sudovi nisu pogriješili kada su udovoljili zahtjevima tužiteljice.

Takva odluka nižestepeni sudova nije dovedena u pitanje revizionim navodima tužene. Ovo pogotovo kod činjenice da je odlukom Ustavnog suda BiH broj: AP - 2516/18 od 11. marta 2020. godine, ukinuta ranija drugostepena odluka od 13.02.2018. godine (kojom je drugostepeni sud, rukovodeći se žalbenim razlozima tužene, koji se sada ponovo ističu u reviziji, preinačio prvostepenu presudu i odbio zahtjeve tužiteljice) uz obrazloženje da je došlo do proizvoljne primjene materijalnog prava od strane drugostepenog suda, što je uzrokovalo povredu prava tužiteljice na pravično suđenje, pa je nakon toga u ovom postupku donesena nova, naprijed interpretirana, drugostepena odluka, koja se pobija revizijom. Osim toga i odlukom Vrhovnog suda Republike Srpske broj: 12 0 U 005963 16 od 23.5.2019. godine je održano na snazi rješenje Republičke uprave ... od 12.10.2016. godine, kojim je naloženo

tuženoj kao poslodavcu, da sa tužiteljicom, raspoređenom na poslove profesora razredne nastave, zaključi ugovor o radu u skladu sa odredbama Zakona o radu.

Odredbom člana 114. stav 1. Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju, koji se primjenjivao u relevantnom periodu ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj: 74/08, 71/09, 104/11 i 33/14) propisano je, da direktor raspisuje javni konkurs za upražnjeno radno mjesto nastavnika, stručnog saradnika i vaspitača obavezno posredstvom Zavoda ..., koji se objavljuje u sredstvima javnog informisanja. Izuzetno (prema stavu 16. iste zakonske odredbe) u slučajevima iznenadnog odsustva nastavnika i stručnih saradnika zbog bolesti i drugog opravdanog odsustva, kada obavljanje poslova ne trpi odgađanje, direktor škole može bez raspisivanja javnog konkursa zaključiti ugovor o radu na određeno vrijeme sa nastavnikom i stručnim saradnikom, koji ima radno iskustvo i koji ispunjava uslove propisane ovim zakonom i podzakonskim propisima kojima se definiše vrsta i stepen stručne spreme nastavnika i stručnih saradnika, najduže do 60 dana, ukoliko u toj školi nema nastavnika sa nepunom normom časova, a koji ispunjava propisane uslove. Navedeni Zakon ne sadrži druge odredbe koje bi se odnosile na regulisanje radnog odnosa zasnovanog na određeno vrijeme.

Odredbom člana 39. Zakona o radu ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj: 1/16 i 66/18 – u daljem tekstu: ZR) propisano je da u cilju zasnivanja radnog odnosa čije je trajanje unaprijed određeno objektivnim razlozima koji su opravdani rokom, izvršenjem tačno određenog posla ili nastupanjem unaprijed određenog događaja, poslodavac i radnik mogu zaključiti ugovor o radu na određeno vrijeme, jednom ili više puta za period koji sa prekidima ili bez prekida ne može biti duži od ukupno 24 mjeseca (stav 1. i 2.), ali ako je ugovor o radu na određeno vrijeme zaključen suprotno odredbama navedenog zakona ili ako radnik ostane da radi kod poslodavca najmanje pet radnih dana po isteku vremena za koje je ugovor zaključen, smatra se da je radni odnos zasnovan na neodređeno vrijeme (stav 5.). Prema odredbi člana 1. stav 1. ZR tim zakonom se uređuju radni odnosi, prava, obaveze i odgovornosti iz radnog odnosa i drugi odnosi po osnovu rada u Republici Srpskoj, ako posebnim zakonima nije drugačije određeno, a odredbom člana 2. stav 2. istog Zakona je propisano da se njegove odredbe primjenjuju i na zaposlene u republičkim organima, organima lokalne samouprave i javnim službama ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Proizlazi iz izloženog, da se na regulisanje radnopravnog statusa tužiteljice, suprotno tvrdnji revidentice, ima primjeniti odredba člana 39. ZR, na koju se, uostalom, pozvala i tužena, kao poslodavac, kada je sa tužiteljicom zasnivala radni odnos na određeno vrijeme, a na odredbama ZR (član 175. stav, odnosno tačka 1.) je temeljila i pobijano rješenje o prestanku radnog odnosa.

Kako je potpuno nesporno da je tužiteljica, nakon isteka vremena za koje je zaključen zadnji ugovor o radu na određeno vrijeme sa tuženom kao poslodavcem (isticao sa 31.8.2016. godine), ostala na radu duže od pet radnih dana (radni odnos joj prestao sa 19.10.2016. godine zbog isteka ugovora) – primjenom odredbe člana 39. stav 5. ZR, ima se smatrati da je radni odnos zasnovan na neodređeno vrijeme, slijedom čega se ukazuju osnovanim i ostali zahtjevi tužiteljice.

Zasnivanje radnog odnosa sa tužiteljicom na neodređeno vrijeme, imajući u vidu naprijed utvrđeno činjenično stanje i odredbe materijalnog prava koje se imaju primjeniti, uzrokovala je tužena svojim djelovanjem, a ne sud svojim odlukama, pa ne stoje navodi revizije istaknuti u ovom pravcu.

Naprijed navedeno i ostale navode revizije čini irelevantnim za rješenje ovog spora, pa je reviziju valjalo odbiti temeljem odredbe člana 248. ZPP.

Odbijen je zahtjev tužiteljice za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju, jer se ne radi o nužnom trošku koji ima u vidu odredba člana 387. stav 1. ZPP. Ovo tim prije što su u odgovoru uglavnom ponovljeni navodi koji su isticani i tokom postupka.

Predsjednik vijeća
Violanda Šubarić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić